

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет
Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТОЛОГІЯ

Освітня програма «Соціальна робота» _____

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні
кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Протокол № 2 від «27» вересня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1.

Загальна інформація

Назва дисципліни	Політологія
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	4/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська

Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/2171
--	---

2.

Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Метою викладання навчальної дисципліни „Політологія” є надання студентам на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти необхідних для професійної діяльності знань про основні категорії політичної науки, управління соціальними процесами, засвоєння ними концептуальних підходів щодо процесів розбудови демократичної держави, формування самостійного та критичного ставлення до державотворчих процесів, забезпечення політичного аспекту підготовки висококваліфікованих фахівців-соціальних працівників та педагогів, що мають громадянську позицію та розвинене політичне мислення. Цілі: вивчення сутності, теорії та методології політології як науки; розвиток здібностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття навичок і вмінь практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних компонентів політичного знання; аналіз міжнародного політичного життя, геополітичного становища і політичних процесів в Україні, її місця, статусу і відповідальності у сучасному політичному світі. Одним з головних завдань курсу є формування у студентської молоді політичної свідомості і політичної культури, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації та прагнення до самореалізації.</p>
Компетентності
<p>КК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК10. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.</p>
Програмні результати навчання

ПР1. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел для розв'язання професійних завдань
 ПР8. Критично оцінювати та аналізувати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
 ПР15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та безпеки.
 ПР21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, етнічних релігійних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.
 ПР22. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, застосовувати творчі здібності до формування нових ідей.

3.

Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Політологія як наука і навчальна дисципліна	Базові знання політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології. Вміти аналізувати досягнення у сфері політології, знаходити наукові джерела, які мають відношення до сфери наукових інтересів здобувача, працювати з різними джерелами. Структура політичної науки. Місце політології в системі соціальних і гуманітарних наук. Методи і функції політології.	Тести, Контрольні запитання, Завдання для самостійної роботи
2.	Тема 2. Політична влада: природа, ресурси, легітимність	Мати базові знання щодо ключових принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів. Об'єктивна необхідність, види і форми влади. Джерела влади. Специфіка політичної влади. Функції політичної влади. Типи панування і типи політичної могутності. Ефективність політичної влади і фактори, що неї визначають. Легітимність влади. Шляхи легітимізації влади.	Тести, Контрольні запитання, Завдання для самостійної роботи

3.	<p>Тема 3. Політична система: поняття, структура, типологія</p>	<p>Вміти використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи для інтерпретації та змістовного аналізу політичної системи, її структури та функцій. Політична система і її завдання в суспільстві. Структура політичної системи і взаємозв'язок її елементів. Типологія політичних систем. Політичні системи і політичні режими. Тоталітарні й авторитарні політичні системи. Їх спільні риси і характерні особливості. Посттоталітарні політичні системи.</p> <p>Реформаторські можливості авторитаризму. Ліберальна політична система і її особливості. Демократична політична система. Демократія як форма політичної самоорганізації суспільства. Ціннісні обґрунтування демократії. Система розподілу влади, стримування і противаг. Економічні і соціальні передумови демократії. Розмаїтість моделей сучасної демократії. Особливості переходу до демократії в посттоталітарних країнах.</p>	<p>Тести, Контрольні запитання, Завдання для самостійної роботи</p>
----	---	---	---

4.	Тема 4. Держава як основний інститут політичної системи	<p>Виявляти знання і розуміння основних теорій держави, як форми організації суспільства, сукупності взаємопов'язаних установ і організацій, які здійснюють управління суспільством від імені народу. Держава як основний інститут реалізації влади. Основні теорії походження держави й історичних типів держав. Основні ознаки держави: територіальний імператив, суверенітет, монополія на легітимне насильство, абстрактність, загальність права і закону. Функції держави.</p> <p>Структура державного механізму. Форми правління і форми державного устрою.</p> <p>Співвідношення гілок влади в парламентській і президентській республіках. Правова держава, її основні інститути, принципи і цінності. Соціальна держава. Держава і громадянське суспільство.</p>	Тести, Контрольні запитання, Завдання для самостійної роботи
----	---	---	--

5.	Тема 5. Політичні партії і партійні системи	<p>Розуміти загальне призначення політичних партій через визначення їхніх функцій як основних напрямів впливу партій на політичну систему і суспільство загалом.</p> <p>Політичні партії. Історичні форми партійних організацій.</p> <p>Функції політичних партій.</p> <p>Політичні партії як невід’ємна складова частина механізму сучасної демократії.</p> <p>Класифікація політичних партій.</p> <p>Кадрові і масові політичні партії.</p> <p>Виборчі системи. Особливості функціонування політичних партій у політичній системі конкретної країни. Громадсько-політичні об’єднання і рухи в політичній системі. Партійні системи. Однопартійна, двопартійна, багатопартійна системи. Особливості і тенденції розвитку партійних систем у</p>	Тести, Контрольні запитання, Завдання для самостійної роботи
----	---	--	--

		сучасному світі.	
6.	Тема 6. Світові політико-ідеологічні доктрини	<p>Вивчити та знати особливості світових політико-ідеологічних доктрин. Питання для обговорення: поняття політичної ідеології і доктрини: сутність, суспільні функції, типологія; сутність та еволюція лібералізму, сутність та еволюція консерватизму, теоретичні засади соціалізму, м. ри-демократизму, комунізму, націоналізму і релігійного фундаменталізму.</p>	Тести, Контрольні запитання, Завдання для самостійної роботи

7.	Тема 7. Політичні еліти і лідерство	Знати тенденції трансформацій політичних еліт під час переходу від одного типу політичного режиму до іншого. Визначати складові іміджу політичного лідера та вміти визначати основні методи його формування. Основні положення теорії еліт як напрямку політичної думки. Типологія політичних еліт. Завдання політичної еліти в суспільстві. Політичне лідерство. Основні теорії лідерства. Об'єктивні і суб'єктивні характеристики лідерства. Функції політичного лідерства в суспільстві. Специфіка політичного лідерства в конкретних політичних системах.	Тести, Контрольні запитання, Завдання для самостійної роботи
8.	Тема 8. Вибори та виборчі системи	Розуміти сутність та види виборів, специфіку виборчого процесу. Знати типи, особливості виборчих систем та їх різновиди. Розуміти особливості виборчої системи України на сучасному етапі; становлення і розвиток виборчого права та законодавства.	Тести, Контрольні запитання, Завдання для самостійної роботи
9.	Тема 9. Політична свідомість та політична культура	Розуміти сутність, види та рівні політичної свідомості; структуру, сутність, типи та функції політичної культури. Знати визначення понять: політичні міфи, політичні стереотипи, маніпулювання, політична культура, політична свідомість, менталітет.	Тести, Контрольні запитання, Завдання для самостійної роботи

4.

Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	6
Практичні заняття	36

Самостійна робота	4
Індивідуальне завдання	4
Залік (контрольна робота)	50
Максимальна кількість балів	100

5.

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		1		1		1		1							6
Семінарські з-тя		4		4		4		4		4		4	4		4	4		36
Самостійна р-та														4				4
Індивідуальні завдання																	4	4
Залік /Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	4	4	4	4	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (презентації)
Література:	
І. Політологія як наука і навчальна дисципліна	
1. Колбеч Г.К. Політика: Основні концепції в суспільних науках / Пер. О. Дем'янчука. К., 2004.	
2. Парсонс Вейн. Публічна політика: вступ до теорії й практики аналізу політики: К., 2006.	
3. Бебик В.М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. К., 2000.	
4. Головатий М.Ф. Політична психологія: Навч. посібн. К., 2001.	
5. Кирилюк Ф.М. Історія зарубіжних політичних вчень Нової доби. Навч. посібник. К., 2008.	
6. Політологія: підручник / О.В. Бабкіна, В.П. Горбатенко. 3-тє вид., перероб., доп. К.: Академія, 2008. 567 с.	

7. Політологічний енциклопедичний словник / Упорядник В.П. Горбатенко; За ред.Ю.С.

- Шемшученка, В.Д.Бабкіна, В.П. Горбатенка. 2-ге вид., доп. І перероб. К., 2004.
8. Аляєв Г. Є. Політологія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава: АСМІ, 2007.
 9. Видрін Д. Політика: історія, технологія, екзистенція. К. : Либідь, 2001.
 10. Перегуда Є. В. Політологія: навчальний посібник / Є. В. Перегуда, В. Ф. Панібудьласка, В. Л. Семко, Н. І. Рижко, С. Д. Місержи, В. Л. Стеценко, В. Л. Згурська, В. П. Третяк. К : КНУБА, 2011.

II. Політична влада: природа, ресурси, легітимність

11. Політологія. Збірник вправ і завдань для самостійної роботи. Глосарій: Методичний посібник до підручника “Політологія” / За м. . А.Колодій. К.,2003.
12. Політологія у запитаннях і відповідях: Навч. Посіб. / І.Г.Оніщенко, Д.Т.Дзюбка, І.І.Дуднікова, К.М.Левківського. К.,2003
13. Практикум з політології / За ред. Ф.М.Кирилюка. К., 2003.
14. Рудич Ф.М. Політологія: Підручник. 2-ге вид. К.,2006.
15. Ярош Б.О., Ярош О.Б. Загальна теорія політики. – Луцьк, 2005.
16. Муляр В. І. Політологія [Текст] : навч.-метод. Посіб. / Муляр В. І., Загурська-Антонюк В. Ф., Панасюк Н. В. Житомир. Держ. Технол. Ун-т. Житомир: Волинь, 2015. 154 с.
17. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): підручник. К.: Либідь, 2002.
18. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика / В. П. Горбатенко. К., 2006.
19. Даль Р. Поліархія. Участь у політичному житті та опозиція / Р. Даль. Х., 2002.
20. Кухта Б. Політична влада та її рішення. Л., 2006.

III. Політична система: поняття, структура, типологія

21. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку : навч. посібник / за ред.Ф. М. Рудича. К., 2002.
22. Баранівський В. Ф. Політологія [Текст] : підручник / В. Ф. Баранівський. Київ: НАУ, 2016. 235с.
23. Піча В. М., Хома Н. М. Політологія: підручник для студ. Вищ. Закладів освіти. 5-те вид., стер. Л. : Новий Світ-2000, 2008. 304 с.
24. Політологія: підручник / М.М. Вегеш. 3-те вид., перероб. І доповн. К.: Знання, 2008. 384 с.
25. Цюрупа М.В., Ясинська В.С. Основи сучасної політології: підручник. К.: Кондор, 2009. 354 с.
26. Політика, право і влада в контексті трансформаційних процесів в Україні / за ред. І. О. Кресіної. К., 2006.
27. Політологія. Кн. Перша: Політика і суспільство. Кн. Друга: Держава і політика // А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина, В. Харченко. 2-е вид., перероб. Та доп. К.: Ельга, Ніка – Центр, 2003.

28. Прикладна політологія : підручник / за ред. В. Ф. Цвиха. К.: Видавничо- поліграфічний центр «Київський університет», 2011

IV. Держава як основний інститут політичної системи

29. Воронянський О.В. Політологія: підручник / [Воронянський О.В., Кулішенко Т.Ю., Скубій І.В.]. Харків: ХНТУСГ м. Петра Василенка, 2017. 179 с.

30. Політологія: підручник / за ред. Требіна; Нац. Юрид. Ун-т Ярослава Мудрого. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2018. 460 с.

31. Політологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ За ред. Кременя

В.Г., Горлача М.І. К.; Харків: Єдинорог, 2007. 640 с.

32. Конституційні аспекти розподілу повноважень у системі вищих органів державної влади України: аналіт. Доп. / М. М. Розумний, І. А. Павленко, О. О. Даниляк, В. С. Караваєв. К.: НІСД, 2015.
33. Основи демократії: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. А. Ф. Колодій. Третє видання, оновлене і доповнене. Львів: Астролябія, 2009.
34. Теорія парламентаризму: навчальний посібник / М. А. Бучин, У. В. Ільницька, Л. О. Кучма, Я. Б. Турчин. Львів: Вид-во НУ «ЛП», 2011.
35. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): підручник. К.: Либідь, 2002.

V. Політичні партії і партійні системи

38. Горбатенко І. А. Політична наука і освіта в Україні та її вплив на розвиток і формування особистості // Актуальні проблеми політики: Зб. Наук. м.. Одеса: ПП «Фенікс», 2005. Вип. 25.
39. Політологія. Навчально-методичний комплекс: Підручник. Київ: ЦНЛ, 2004.
40. Горбач, О. Н. Політологія [Текст] : навч. посіб. / Олександр Горбач, Руслан Демчишак ; Нац. Ун-т «Львів. Політехніка». 3-тє вид., допов. Та перероб. Львів: Вид-во Львів. Політехніки, 2016. 259 с
41. Примуш М. В. Політичні партії: історія та теорія. К.: Професіонал, 2008. 416 с.
42. Романюк А. С. Партії та електоральна політика / А. Романюк, Ю. Шведа. Львів: ЦПД «Астролябія», 2005. 348 с.
43. Зущик Ю. Лобізм в Україні / Ю. Зущик. К., 2000.
44. Хімченко О. Г. Політичні партії і виборчий процес в умовах розбудови демократичного суспільства: навч. Посіб. / О. Г. Хімченко. К.: Видавничий дім «Професіонал», 2006. 208 с.
45. Партійна система України після парламентських виборів. 2012: аналіт. Доп. Регіон. Філіал НІСД у м. Харкові. Х.: Золоті сторінки, 2012.
46. Шведа Ю. Теорія політичних партій та партійних систем / Ю. Шведа. Л., 2004.

VI. Світові політико-ідеологічні доктрини

48. Андрущенко В.П. Історія соціальної філософії: (Західноєвропейський контекст): підручник для студ. Вищ. Навч. закл. К.: Тандем, 2000.
49. Бебик В.М. Політологія для політика і громадянина: монографія. К.: МАУП, 2004. 421с.
50. Дашутін Г. Ідеал політичний // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал. К.: Парламентське видавництво, 2011. 274 с.
51. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз / В. Андрущенко, Л. Губернський, М. Михальченко. К., 2000.
52. Лісовий В.. Ідеології політичні // Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. Редкол.) та м.. Київ: Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. 742 с.

53. Чигирин Ю. Ю. «Політична ідеологія: минуле, сучасне, майбутнє», Фонд політичних стратегій ім. Джона Кеннеді. К.: ДП «Видавництво Зовнішня торгівля», 2004. 45с.
54. Політологія. Кн. Перша: Політика і суспільство. Кн. Друга: Держава і політика. Підручник для вузів. Дopusчено Міністерством освіти / А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина, В. Харченко. За науковою редакцією Антоніни Колодій. – 2-е видання, перероблене і доповнене. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 664 с.
55. Націоналізм: антологія / Упор. О. Проценко, В. Лісовий. К.: Смолоскип, 2000. 872 с

56. Лісовий.В. Ідеології політичні // Філософський енциклопедичний словник / В. І.

- Шинкарук (гол. Редкол.). Київ: Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. 742 с.
57. Проценко О., Лісовий В. Лібералізм: Антологія: 2-ге видання (перероблене) К.: Смолоскип, 2009. 1164 с.
58. Кирилюк Ф. М. Філософія політичної ідеології: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 520 с
59. Проценко О. (упор.) Консерватизм: Антологія К.: Смолоскип, 2008. 820 с.

VII. Політичні еліти і лідерство

60. Кухта Б. П. Політичні еліти та лідерство / Б. П. Кухта, Н. Г. Теплоухова. Л., 2000.
61. Кулагін Ю.І., Полурез В. І. Політологія. Практикум: навч. посіб. К, 2010. 231 с.
62. Горбатенко І. А. Політологія як соціокультурний феномен // Нова парадигма: Журн. Наук. праць. Вип. 47. К., 2005.
63. Габріелян О. Політична наука в Україні: стан і перспективи // Політична думка. 2001. № 4.
65. Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори) . Львів: «Новий Світ 2000», 2015. 492 с.
66. Перегуда Є. В. Політологія: навч. посіб. / Є. В. Перегуда, В. Ф. Панібудьласка, В. Л. Семко, Н. І. Рижко, С. Д. Місержи, В. Л. Стеценко, В. Л. Згурська, В. П. Третяк. К : КНУБА, 2011. 216 с.
67. Політологія : навч. Посіб. / Ю. Макар, О. Докаш, Т. Лаврук. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. 596 с.
68. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія / М. Т. Степико. К. НІСД, 2011.
69. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки. Монографія / В. П. Горбулін, А. Б. Качинський. К: НІСД, 2010.

VIII. Вибори і виборчі системи

70. Дахно І.І. Тимофієва С.М. Країни світу: Енциклопедичний довідник. К., 2007
71. Мальцева, О. В. Політологія [Текст]: навч. посіб. Маріуполь : ПДТУ, 2015. 159 с.
72. Політологія: навч. посіб. для студ. Вищ. Навч. закл. / В. І. Штанько, Н. В. Чорна, Т. Г. Авксентьєва, Л. А. Тіхонова. – 2-ге 8 вид., переробл. та допов. К: Інкос; Центр учбової літератури, 2011. 287с.
73. Гелей С. Д. Політологія [Текст] : навчальний посібн. / С. Д. Гелей, С. М. Рутар. – 9-те вид., переробл. і доп. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. 370 с
74. Політична наука: слов.: категорії, поняття і терміни / За ред. Б. Кухти. Львів, 2003.
75. Юрій М. Ф. Політологія / М. Ф. Юрій // Навч. посібник. К.: Кондор, 2003. 340с.
76. Зовнішня політика України в умовах кризи міжнародного безпекового середовища : аналіт. Доп. / Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська. К.: НІСД, 2015 р.
77. Європейський проект та Україна : монографія / А. В. Єрмолаєв, Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська, О. О. Резнікова. К: НІСД, 2012.

78. Зовнішня політика України в умовах кризи міжнародного середовища: аналіт. Доп. / Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська. К.: НІСД, 2015.
79. Індикатори національної безпеки: визначення та застосування їх граничних значень : монографія / А. Б. Качинський. К.: НІСД, 2013.
80. Україна і Росія: дев'ятий вал чи Китайська стіна / В. П. Горбулін, О. С. Власюк, С. В. Кононенко. К.: НІСД, 2015.
81. Українська держава та світове українство: актуальні питання, потенціал і перспективи взаємодії / Л. І. Мазука. К.: НІСД, 2013.

ІХ. Політична свідомість і культура

- Алексєєнко І. Політична участь: здобутки, проблеми, перспективи / І. Алексєєнко // Вісн. Укр. Акад. Держ. Упр. При Президентові України. – 2009. – № 4. – С. 267–274.
- Андрушкин Б. О. Политика и религия / Б. О. Андрушкин // Час UA. – 2005. – № 2. – С. 18–19.
- Білий О. Соціальна уява і політична поведінка у пострадянській Україні / О. Білий // Політична думка. – 2000. – № 2.
- Білик М. Особливості формування політичної культури сучасної молоді М. Білий // Соціальна психологія. – 2004. – № 4.
- Варивода Я. Масова свідомість як об'єкт національної безпеки / Я. Варивода // Людина і політика. – 2001. – №2 (14). – С. 88–96.
- Воловик В. Основні напрями становлення ідеології державотворення / В. Воловик // Віче. – 2001. – № 12. – С. 22–31. Головатий С. Політична культура населення України / С. Головатий, Н. Паніна. – К.: Наукова думка, 2003.
- Дем'яненко В. Ментальні характеристики політичної свідомості українців. Людина і політика. – 2001. – № 1. – С. 94–99.
- Духнович В. Психологічна готовність до політичного вибору В. Духнович // Соціальна психологія. – 2004. – № 2. – С. 70–76.
- Карнаух А. Формування політичної культури молоді на сучасному етапі / А. Карнаух // Людина і політика. – 2004. – № 5. – С. 134–139.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра політичних інститутів та процесів м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, каб. 714 (вхід з вул. Чорновола) тел. (0342)59-61-46 Сайт кафедри: https://kpip.pnu.edu.ua
Викладач	Березовська-Чміль Олена Борисівна- кандидатка політичних наук, доцентка кафедри політичних інститутів та процесів
Контактна інформація викладача	E-mail: olena.berezovska@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none">> Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»> Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».> Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».> Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.> Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.> Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: tps://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету м.. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: tps://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету м.. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5.</p>

	документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі курсу.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) – https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/
	Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/

Викладач Березовська-Чміль О.Б.